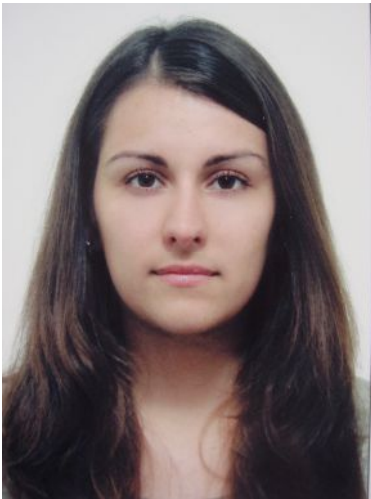

УДК 341.176(4)

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОЦЕДУРИ МОНІТОРИНГУ В МЕЖАХ РАДИ ЄВРОПИ

Д. В. АББАКУМОВА

*аспірантка кафедри міжнародного права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
м. Харків*

У статті розглянуто питання нагляду за виконанням договорів державами-членами Ради Європи. Проаналізовано Статут Організації американських держав та Статут Ради Європи. Особлива увага приділена повноваженням Комітету Міністрів у діяльності щодо моніторингу зобов'язань держав-членів. У порівняльному аспекті досліджено правовий та політичний моніторинг, здійснюваний Комітетом Міністрів.

Ключові слова: Рада Європи, зобов'язання держав-членів, міжнародний договір, правовий моніторинг, Комітет Міністрів, політичний моніторинг.

На нинішньому етапі розвитку міжнародних відносин дуже гостро постає питання про дотримання державами своїх зобов'язань за міжнародними договорами. Не останню роль у цьому процесі відіграють міжнародні організації. Адже більшість конвенцій та угод укладаються саме в рамках міжнародних міжурядових організацій. Оскільки Україна є учасницею майже всіх конвенцій Ради Європи видається доцільним дослідити механізми моніторингу, які використовуються цією організацією. Через те, що у Статуті Ради Європи немає чіткого положення про те, який саме орган має слідкувати за виконанням державами своїх зобов'язань, це питання є дуже актуальним і потребує детального вивчення.

Дослідженням різних аспектів діяльності Ради Європи, а також проблеми моніторингу за дотриманням зобов'язань державами-членами займалися як українські, так й іноземні вчені-міжнародники. Серед них варто виділити праці Л. Г. Заблоцької, В. В. Мицика, І. С. Піляєва, Й. Полакевича, А. Джемшевскі, П. Лепрехта, Р. Макдональда, Я. Стівачтіса, М. Хабеггера та ін.

Метою статті є дослідження особливостей процедури моніторингу, яка

здійснюється одним із головних органів Ради Європи – Комітетом Міністрів, та виділення основних видів моніторингу, який провадиться в межах цього органу.

У ст. 27 Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р. зазначено, що «держава не може посилатися на положення свого внутрішнього права як на виправдання для невиконання нею договору» [2]. Тому вступ до Ради Європи та ратифікація конвенцій цієї міжнародної організації потребує від держав створення дієвих механізмів імплементації договірних норм у національне право. У тому разі, коли держави-члени Ради Європи не будуть приймати необхідні дії у рамках національних правових систем, європейська система права не буде ефективною. Саме на це звертав увагу Р. А. Мюллерсон, зазначаючи, що «практика реалізації норм міжнародного права свідчить про те, що більшість з них виконуються за допомогою національного права». Далі він уточнював: «Міжнародне право в цілому ... реалізується за сприяння національного права» [6, с. 56]. Таке сприяння відбувається завдяки національно-правовій імплементації, яка є способом реалізації норм міжнародного права.

Приєднуючись до Європейської конвенції з прав людини кожна держава самостійно вирішує яке місце буде займати Конвенція в її правовій системі. Оскільки у самій Конвенції немає чіткої відповіді на це питання, порядок її реалізації у національних правових системах держав-учасниць значно різниться.

У цьому відношенні важливим є питання про співвідношення міжнародного права та внутрішнього права у правових системах держав. Залежно від того яку модель співвідношення обирає держава, чи то моністичну, чи дуалістичну, можна визначити яких пріоритетів вона дотримується у своїх міжнародно-правових відносинах. Із набуттям Україною незалежності почався етап переходу від радянської моделі дуалізму до моделі верховенства міжнародного права. М. В. Буроменський зазначає: «На цьому шляху було досягнуто досить помітних здобутків, але процес і досі остаточно не

завершений» [1, с. 635]. На думку вченого, «є всі підстави вбачати встановлення в Україні складної моделі часткового примату міжнародного права за умови збереження верховенства Конституції України у сфері законодавства» [1, с. 647]. Україна, ставши членом Ради Європи, підписала та ратифікувала не один десяток конвенцій цієї організації, довівши тим самим свою прихильність та прагнення до визнання норм міжнародного права. А Європейська конвенція з прав людини стала символом захисту прав людини не тільки на всьому Європейському континенті, а й у нашій державі також.

Досягнення єдиних європейських стандартів потребує насамперед виконання державами всіх вимог, обумовлених членством у Раді Європи. На думку С. Головатого, «ці вимоги мають природу юридичного зобов'язання, добровільно взятого на себе кожною державою при вступі до цієї організації». Такі зобов'язання передусім випливають зі Статуту Ради Європи та Європейської конвенції з прав людини, які були ратифіковані державами під час приєднання до організації. С. Головатий зазначає, що «...дотримання цього зобов'язання, а відтак – виконання цих вимог, власне, й забезпечує поступове просування кожного нового члена Ради Європи (насамперед зі Східної та Центральної Європи, а надто – держав, що утворились на теренах колишнього СРСР) до *цілковитої європейської ідентичності*, неодмінним складником якої є *принцип верховенства права*» [3, с. 1168].

Оскільки держави не завжди в повному обсязі дотримуються взятих на себе зобов'язань по тому чи іншому міжнародному договору, більшість міжнародних організацій мають спеціальні органи, які контролюють виконання положень, закріплених в конвенціях та угодах. Вони забезпечують реалізацію тієї мети, яку ставили перед собою держави при укладенні договору.

Для того, щоб краще зрозуміти повноваження Ради Європи у сфері захисту прав людини, необхідно визначити яким чином її інституції сприяють розширенню та удосконаленню цієї серцевини її діяльності. Аналіз того, як саме компетенція головних органів забезпечує організації роль основного наглядача за правами людини в Європі видається також важливою з огляду на

відсутність чітких положень у Статуті Ради Європи.

У п. б ст. 1 Статуту Ради Європи вказується на повноваження організації у правозахисній сфері, а у ст. 3 наголошується на захисті прав людини як одного з критеріїв членства держав у Раді Європи [8]. Однак у Статуті не зазначено, яким саме чином ці повноваження мають виконуватися і хто саме здійснює нагляд за виконанням конвенцій та угод організації.

У цьому контексті доцільним буде порівняти Раду Європи з Організацією американських держав, яка була створена в 1948 р. Роль Організації американських держав у забезпеченні інституційної системи захисту прав людини чітко визначено у ст. 3 Статуту: «Американські держави проголошують фундаментальні права індивідів незалежно від раси, національності, віросповідання або статі». Зобов'язання держав-членів захищати права визначено у ст. 17, де зазначається: «Кожна держава має право на вільний та самостійний розвиток свого культурного, політичного та економічного життя. У цьому вільному розвитку держави мають поважати права індивідів та принципи загальної моралі». Проте найбільш важливим видається положення про необхідність інституційного моніторингу за дотриманням зобов'язань державами у сфері захисту прав людини в Америці. Так, у ст. 106 вказано: «Має бути створена Міжамериканська комісія з прав людини, основна функція якої – сприяти дотриманню та захисту прав людини та слугувати консультативним органом Організації у цій сфері. Структуру, компетенцію та процедуру роботи цієї Комісії, а також всіх інших органів, які займатимуться цими ж питаннями, визначає Міжамериканська конвенція з прав людини» [10].

Міжамериканська комісія з прав людини була створена 18.08.1959 р. Її повноваження визначено в Американській конвенції з прав людини від 22.11.1969 р., яка набрала чинності 18.07.1978 р. Відповідно до ст. 33 Конвенції Міжамериканська комісія з прав людини має забезпечувати «виконання зобов'язань, взятих державами-учасниками цієї конвенції». Крім того, у ст. 41 вказано, що її основні функції полягають у забезпеченні поваги та захисту прав людини [9].

Отож, на відміну від Статуту Організації американських держав, який закріплює наглядові повноваження Міжамериканської комісії з прав людини, Статут Ради Європи не передбачає необхідних інституцій для нагляду за дотриманням прав людини. У Статуті Ради Європи немає конкретного положення про те, який саме орган цієї організації буде здійснювати нагляд за дотриманням державами зобов'язань у сфері захисту прав людини відповідно до конвенцій, укладених у рамках Ради Європи.

Відсутність такого закріплення знайшло своє подальше відображення у практичній діяльності організації, коли повноваження по нагляду переплітаються між різними інституціями Ради Європи. Хоча, за словами професора Йорга Полакевича, Парламентська Асамблея Ради Європи виступала раніше з ініціативою створення єдиного судового органу, який би мав право тлумачити договори, укладені в рамках Ради Європи, та контролювати їх виконання. Проте, всі ці намагання не отримали підтримки зі сторони головного органу організації – Комітету Міністрів [15, с. 119].

На думку Л. Лукіної, відмову Комітету Міністрів підтримати такі ініціативи можна пояснити тим, що «в рамках Ради Європи досить успішно функціонує ретельно розроблена система органів, спеціально створених для здійснення контрольної діяльності». Тому, на її думку, недоцільно казати про створення єдиного судового органу, який буде дублювати повноваження вже діючих комітетів та комісій [5, с.23]. Зазвичай такі комітети і комісії створюються або Комітетом Міністрів відповідно до ст. 17 Статуту або відповідно до положень договорів, які прямо передбачають заснування контролюючих органів. Так, прикладом комітетів, які були створені на підставі ст. 17 Статуту, можуть бути Європейський комітет з питань правового співробітництва, Європейський комітет з проблем злочинності та ін. Згідно з положеннями міжнародних договорів були створені Європейський комітет з питань запобігання катуванням та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (відповідно до положень Європейської конвенції про запобігання катуванням та нелюдському або такому, що

принижує гідність, поводженню та покаранню 1987 р.), Комітет експертів (відповідно до положень Європейської хартії регіональних мов або мов меншин 1992 р.), Керівний комітет по біоетиці (відповідно до положень Конвенції з прав людини та біомедицині 1997 р.), Європейський комітет з соціальних прав (відповідно до положень Європейської соціальної хартії 1961 р.) та ін.

З наведеною вище точкою зору не погоджується український вчений І. С. Піляєв, який вважає за необхідне створити судовий орган для здійснення нагляду за дотриманням договорів Ради Європи. У своїй монографії він зазначає: «постає завдання пошуку, розробки і запровадження уніфікованого юридичного механізму тлумачення та забезпечення виконання конвенцій Ради Європи через створення і наділення відповідними повноваженнями певного “верховного судового органу Ради Європи”». Водночас І. С. Піляєв підкреслює, що створення такої інстанції для всіх конвенцій Ради Європи «викличе необхідність поправок до вже існуючих договорів і, як наслідок, спричинить проблему співіснування нових судових механізмів з нині діючими, переважно міжурядовими механізмами» [7, с. 146–150]. Видається, що думка про створення єдиного судового органу є дуже правильною, але мало ймовірною в сьогоднішніх реаліях. Адже в умовах масштабного реформування Європейського суду з прав людини та усього контрольного механізму Європейської конвенції з прав людини пропозиція щодо створення нового «верховного судового органу Ради Європи» виглядає суперечливою і навіть ірраціональною. Цей процес потребуватиме суттєвих змін як в інституційній системі Ради Європи, так і в договірній. На такі нововведення треба буде витратити багато часу та значну кількість матеріальних ресурсів. Отож, на сьогоднішньому етапі функціонування Ради Європи доцільніше буде посилити роль її основних органів та комітетів, які здійснюють нагляд за виконанням конвенційних зобов'язань державами-учасницями.

Як уже зазначалося, під час заснування Ради Європи її Статутом не було надано жодних наглядових повноважень ні одному органу організації. У кінці 80-х – на початку 90-х рр. склад Ради Європи значно розширився за рахунок

країн Центральної та Східної Європи. У зв'язку з існуванням у них донедавна комуністичних режимів виникла очевидна невідповідність між їхніми правовими режимами та тими, що існували в країнах Західної Європи [3, с. 1073]. Як зазначав Пітер Лепрехт, у минулому заступник Генерального Секретаря Ради Європи, деякі держави, що були прийняті в ці роки, не виконали статутних зобов'язань на момент вступу до Ради Європи. У той же час практика показує, що саме на етапі підготовки до вступу представники Ради Європи мають найбільше важелів та можуть домогтися реформ, необхідних для приведення правової системи держави-кандидата у відповідність до стандартів Ради Європи [14, с. 328].

За підсумками першого в історії Ради Європи саміту, який проходив у 1993 р. у Відні, Комітет Міністрів 10.11.1994 р. ухвалив Декларацію про дотримання зобов'язань, прийнятих державами-членами Ради Європи. У ній вказувалося на запровадження моніторингу за виконанням державами Ради Європи зобов'язань, прийнятих під час вступу до організації, а також зобов'язань, які випливають зі Статуту Ради Європи, Європейської конвенції з прав людини та інших правових документів організації. Пункт 1 Декларації зазначає: «Комітет Міністрів буде розглядати питання виконання зобов'язань стосовно стану демократії, прав людини та верховенства права у будь-якій державі-члені, які будуть передані йому: державами-членами, Генеральним секретарем або на підставі рекомендації Парламентської Асамблеї» [12]. Було також визначено, що процедура моніторингу здійснюватиметься у рамках конструктивного діалогу на основі принципів недискримінації та співпраці. Особлива увага була приділена тому факту, що зазначений моніторинг не заважатиме вже існуючим процедурам у межах як статутних, так і конвенційних контрольних механізмів. Ця Декларація стала основою для постійної процедури моніторингу з боку Комітету Міністрів.

У той же час ні в одному документі Ради Європи, який вказує на цю процедуру, немає визначення самого поняття «моніторинг». Приблизне посилання на визначення суті моніторингу можна знайти у Доповіді Комітету

Мудреців, яка була представлена до уваги Комітету Міністрів на його сесії у листопаді 1998 р. У підзаголовку під назвою «Моніторинг за виконанням зобов'язань державами-членами» Комітет Мудреців зазначив: «На додаток до “моніторингу”, який в основному здійснюється у провадженнях перед Європейським судом з прав людини, важливим завданням Ради Європи є забезпечити дотримання кожною державою-членом цінностей та великої системи норм та стандартів, які були протягом років розвинені Організацією та втілилися у 170 конвенціях та чималій кількості рекомендацій. Це вимагає ефективних та реальних механізмів моніторингу і контролю, та зміцнення програм співробітництва та технічної підтримки» [11].

Проаналізувавши Доповідь можна побачити, що виникає розмежування між «моніторингом», який здійснюється Європейським судом з прав людини, та моніторингом, що здійснюється політичними органами Ради Європи, такими як Комітет Міністрів та Парламентська Асамблея. Останній можна розглядати у контексті політичних зобов'язань. Десь між ними знаходяться правові зобов'язання, виконання яких має витримати ретельний контроль перед політичними органами моніторингу в ситуації, коли не існує незалежної наглядової процедури.

Розглядаючи Комітет Міністрів як один з головних органів організації варто зупинитися на дослідженні його ролі у процесі моніторингу за виконанням зобов'язань державами. Співіснування двох процедур моніторингу, здійснюваних головними органами Ради Європи, є дуже складним питанням. Тим паче, що вони використовують два абсолютно різні підходи. На відміну від діяльності Парламентської Асамблеї, яка є публічною (доповіді, парламентські дебати, прийняття різних документів), процедура моніторингу Комітету Міністрів є конфіденційною і базується здебільшого на переконанні, тиску зі сторони держав-членів організації та дипломатичних переговорах [13, с. 711]. Ще однією відмінністю є те, що Парламентська Асамблея використовує індивідуальний підхід у моніторингу кожної країни, у той час як Комітет Міністрів здійснює моніторинг усіх 47 держав по вибраній тематиці (так званий

тематичний моніторинг). Таким чином ПАРЄ обирає конкретну державу для моніторингу, а Комітет Міністрів конкретну тему для загального моніторингу держав (у той же час, він може уважніше дослідити ситуацію у певній країні).

Досліджуючи питання моніторингу, здійснюваного Комітетом Міністрів, варто виділити два типи процедури моніторингу. Перший стосується нагляду за виконанням рішень Європейського суду з прав людини відповідно до ст. 46 Європейської конвенції з прав людини [4]. Ці повноваження закріплені безпосередньо в Конвенції та мають правовий характер, адже є складовою частиною контрольного механізму Конвенції. До першого типу можна також віднести моніторинг за виконанням зобов'язань, взятих державами відповідно до інших договорів Ради Європи, якщо в них передбачена процедура моніторингу Комітетом Міністрів. Другий тип визначений у Декларації про дотримання зобов'язань, прийнятих державами-членами Ради Європи 1994 р. Він передбачає застосування двох взаємопов'язаних, але у той же час різних порядків. По-перше, цей тип моніторингу забезпечує створення форуму, під час якого, за допомогою політичного тиску зі сторони інших держав-членів або дипломатичних переговорів, держав-порушників можуть переконати вжити належних заходів для виконання своїх зобов'язань. По-друге, він забезпечує правову основу на підставі якої зараз існує постійна міжурядова процедура моніторингу зобов'язань держав-членів, яка прямо пов'язана з вирішенням усіх питань під час міжурядової співпраці та спільної діяльності у межах Ради Європи.

Таким чином, можна виокремити правовий та політичний моніторинг, який здійснюється Комітетом Міністрів на підставі вищезазначених документів.

Беручи до уваги вищевикладене пропонуємо визначати моніторинг, здійснюваний Комітетом Міністрів як діяльність по перевірці виконання державами-членами Ради Європи прийнятих на себе зобов'язань, яка здійснюється за допомогою як юридичних (зобов'язання по Європейській конвенції з прав людини та договорах Ради Європи, які мають відповідні

положення щодо нагляду за їх реалізацією), так і політичних (зобов'язання, які не мають чітко закріпленого правового порядку їх забезпечення) механізмів з метою приведення правових систем держав у відповідність до принципів демократії, верховенства права та захисту прав людини.

Отже, проаналізувавши Статут Ради Європи, бачимо, що він не містить чітких положень стосовно нагляду за виконанням зобов'язань державами-членами організації. Проте, відповідні повноваження головних органів Ради Європи можна знайти у інших документах, у тому числі міжнародних договорах, укладених у межах цієї регіональної організації.

Список літератури:

1. Буроменський М. В. Українська доктрина співвідношення міжнародного і національного права / М. В. Буроменський // Правова доктрина України : у 5 т. / Нац. акад. прав. наук України ; редкол. В. Я. Тацій [та ін.]. – Х. : Право, 2013. – Т. 2: Публічно-правова доктрина України / за заг. ред. Ю. П. Битяка. – 864 с.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів від 23 травня 1969 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_118.
3. Головатий С. Верховенство права : у 3 кн. / С. Головатий. – К. : Фенікс, 2006. – Т. 2: Верховенство права: від доктрини до принципу. – С. 625–1276.
4. Європейська конвенція про захист прав людини та основоположних свобод від 4 листопада 1950 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_UKR.pdf.
5. Лукина Л. Контрольный механизм за соблюдением конвенций, принятых в рамках Совета Европы / Л. Лукина // Белорусский журнал международного права и международных отношений. – 2002. – № 2. – С. 23–27.
6. Мюллерсон Р. А. Соотношение международного и национального права / Р. А. Мюллерсон. – М. : Междунар. отношения, 1982. – 136 с.
7. Піляєв І. С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі : монографія / І. С. Піляєв. – К. : Юридична книга, 2003. – 436 с.
8. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001.
9. American Convention on Human Rights: Pact of San Jose, Costa Rica, November 22, 1969 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.state.gov/j/drl/rls/other/2009/130818.htm>.
10. Charter of the Organization of American States, April 30, 1948 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.state.gov/p/wha/rls/59432.htm>.
11. CM(98)178 Final Report of the Committee of Wise Persons to the Committee of Ministers, 20 October 1998, para. 69 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=859149&Site=CM>.
12. Declaration on compliance with commitments accepted by members states of the Council of Europe (Adopted by the Committee of Ministers on 10 November 1994 at its 95th Session) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://wcd.coe.int/ViewDoc.jsp?id=525835&Site=CM&BackColorInternet=C3C3C3&BackColorIntranet=EDB021&BackColorLogged=F5D383>.

13. Drzemczewski A. Le “monitoring” du Comité des Ministres du Conseil de l’Europe: un aperçu de son évolution / Andrew Drzemczewski // Liberté, Justice, Tolérance: mélanges en hommage au Doyen Gérard Cohen-Jonathan. – Bruxelles, 2004. – 1784 p.

14. Leuprecht P. Innovation in the European System of Human Rights Protection: Is Enlargement Compatible with Reinforcement? / Peter Leuprecht // Transnational Law and Contemporary Problems. – 1998. – Vol. 8. – P. 313–336.

15. Polakiewicz J. Treaty-making in the Council of Europe / J. Polakiewicz. – Strasbourg: Council of Europe Publishing, 1999. – 219 p.

Аббакумова Д. В. Некоторые аспекты процедуры мониторинга в рамках Совета Европы.

В статье рассмотрены вопросы надзора за выполнением договоров государствами-членами Совета Европы. Проанализированы Устав Организации американских государств и Устав Совета Европы. Особое внимание уделено полномочиям Комитета Министров в деятельности по мониторингу обязательств государств-членов. В сравнительном аспекте исследован правовой и политический мониторинг, осуществляемый Комитетом Министров.

Ключевые слова: Совет Европы, обязательства государств-членов, международный договор, правовой мониторинг, Комитет Министров, политический мониторинг.

Abbakumova D. V. Some aspects of the monitoring procedure within the Council of Europe.

In the article author examines questions related to the supervision of implementation of treaties by member states of the Council of Europe. The Charter of the Organization of American States and the Statute of the Council of Europe are analyzed. Particular attention is paid to the authority of the Committee of Ministers to monitor the obligations of the member states. In a comparative aspect author investigates legal and political monitoring carried out by the Committee of Ministers.

Key words: Council of Europe, obligations of the member states, international treaty, legal monitoring, Committee of Ministers, political monitoring.

Розширена анотація

статті Аббакумової Дарини В'ячеславівни на тему: «Деякі аспекти процедури моніторингу в межах Ради Європи»

Abbakumova D. V., postgraduate student of the international law department, Yaroslav Mudryi National Law University, Kharkiv

An extended abstract of a paper on the subject of:

«Some Aspects of the Monitoring Procedure within the Council of Europe»

The article is devoted to research the monitoring procedure within the Council of Europe. At present stage of development of international relations there arises a question of compliance by States with their obligations under international agreements. Not the last role in this process is played by the international organizations. It happens because the majority of conventions and agreements are concluded within the framework of international intergovernmental organizations. Since Ukraine is a party to almost all Council of Europe conventions it seems appropriate to explore the monitoring mechanisms used by this organization. Because the Statute of the Council of Europe has no clear position about the organ which should monitor the execution of states obligations, that makes this issue topical and requires detailed investigation.

Different aspects of the Council of Europe's activities and problems of the monitoring of compliance with commitments by Member States have been the subject of researches by both Ukrainian and foreign scientists. Among them it is necessary to allocate the works of L. Zablotska, V. Mytsyk, I. Pilyayev, J. Polakiewicz, A. Drzemczewski, P. Leuprecht, R. Macdonald, Y. Stivachtis, M. Habegger and others.

The purpose of the article is to research the features of the monitoring procedure, which is carried out by one of the main organs of the Council of Europe – Committee of Ministers and to distinguish the basic types of monitoring performed

under the authority of this organ.

The Charter of the Organization of American States and the Statute of the Council of Europe are analyzed. It is concluded that in contrast to the Organization of American States Charter, which establishes the supervisory powers of the Inter-American Commission on Human Rights, the Statute of the Council of Europe does not provide for the necessary institutions to monitor the compliance with human rights. The Statute of the Council of Europe has no specific provision about the body of this organization that will monitor compliance with the state's obligations to protect human rights in accordance with the conventions concluded within the Council of Europe.

The absence of such fixing has found its further reflection in the practice of the organization, when the supervisory powers are intertwined between different institutions of the Council of Europe. Views of various scholars on improving monitoring procedure within the Council of Europe are given.

Particular attention is paid to the authority of the Committee of Ministers to monitor the obligations of the member States. In a comparative aspect author investigates legal and political monitoring carried out by the Committee of Ministers.

It is concluded that the Statute of the Council of Europe does not contain explicit provisions relating to the supervision of implementation of commitments by member states. However, the relevant powers of the main organs of the Council of Europe can be found in other documents, including international treaties concluded within the framework of this regional organization.